

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI
z dnia 6 czerwca 2017 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Twarda”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, ze zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Twarda” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu wielogatunkowych obszarów ze znacznym udziałem jodły na północnej granicy zasięgu jodły w Puszczy Pilickiej.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) potrzeba ochrony cennego fragmentu ekosystemu grądu z udziałem jodły;
- 2) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Smardzewice;
- 3) niewielkie natężenie antropopresji i duża dynamika naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących w jego ekosystemach;
- 4) występowanie rzadkich, chronionych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 5) położenie rezerwatu na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Cały obszar rezerwatu podlega ochronie czynnej.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia oraz mapa stanowiąca załącznik nr 3.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Łodzi

Kazimierz Perek

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1936, z 2016 r. poz. 2249 i 2260, z 2017 r. poz. 132.

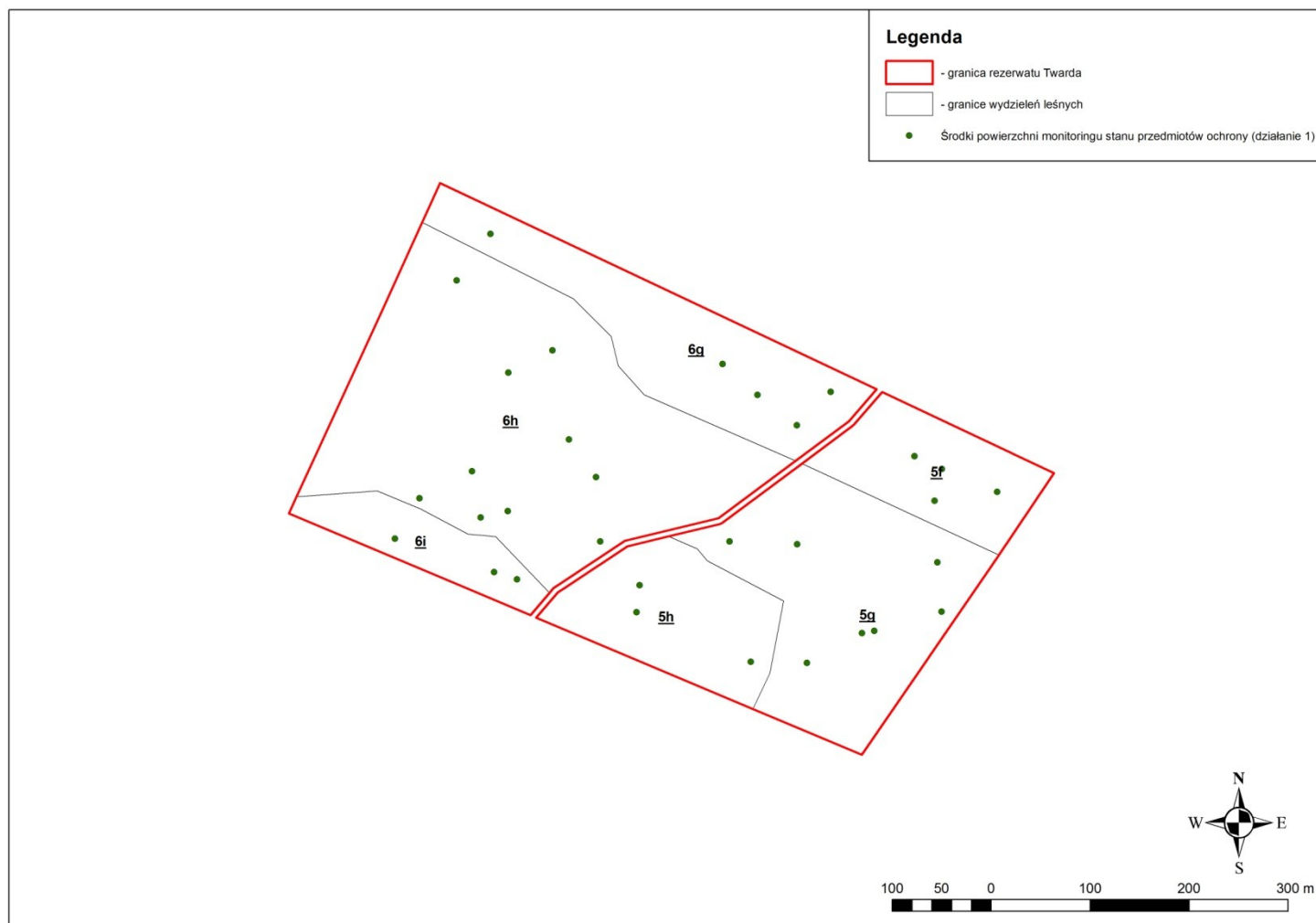
Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Możliwość wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych	Kontrola rezerwatu przez sprawującego nadzór i zarządcę terenu nie rzadziej niż raz na 4 lata w celu identyfikacji zagrożeń i ewentualnego podjęcia kroków zaradczych.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Monitoring stanu ekosystemów poprzez ocenę dynamiki szaty roślinnej oraz zasobów rozkładającego się drewna.	Ocena w 10 roku obowiązywania planu na wskazanych 32 powierzchniach kołowych poprzez wykonanie na każdej z powierzchni standardowego zdjęcia fitosocjologicznego, oceny objętości zasobu rozkładającego się drewna oraz pokrycia nalotu i podrostów drzew.	Cały obszar rezerwatu, pow. wokół punktów wskazanych w zał. 3.

Mapa lokalizacji działań ochronnych

Uzasadnienie

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Twarda” jest dokumentem określającym sposoby ochrony w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu wielogatunkowych obszarów ze znacznym udziałem jodły na północnej granicy zasięgu jodły w Puszczy Pilickiej. Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy. Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Twarda” został zaopiniowany pozytywnie przez Nadleśnictwo Smardzewice pismem z dnia 3 marca 2017 r., znak ZS.7212.4.2017, zaopiniowany /pozytywnie/negatywnie/ przez Radę Gminy Tomaszów Mazowiecki Uchwałą Nr ..., z dnia ..., zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Łodzi uchwałą Nr 1/2017, z dnia 21 marca 2017 r. Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „...” został uzgodniony przez Wojewodę Łódzkiego pismem znak ..., z dnia ...

Obwieszczeniem z dnia ..., znak ..., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt. 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23). Zgłoszono następujące uwagi/Nie zgłoszono uwag w związku z udziałem społeczeństwa.

Po szczegółowej analizie materiałów dokumentacyjnych zebranych w procesie przygotowywania projektu planu ochrony, całość obszaru rezerwatu objęto ochroną czynną umożliwiającą planowanie i realizację działań ochronnych. Na okres obowiązywania planu ochrony nie zaplanowano zabiegów ochronnych, jako sposób ochrony wskazując umożliwienie przebiegu bez ingerencji naturalnych procesów przyrodniczych.

Wskazano sposoby i określono zakres monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz skutków realizacji zabiegów ochronnych polegające na ocenie na wskazanych powierzchniach stanu zbiorowisk roślinnych, objętości rozkładającego się drewna oraz pokrycia nalotu i podrostów drzew. W celu identyfikacji zagrożeń nadzwyczajnych i ewentualnego podjęcia kroków zaradczych wskazano potrzebę kontroli rezerwatu przez sprawującego nadzór tj. Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Łodzi i zarządcę terenu, nie rzadziej niż raz na 4 lata.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką.

Koszty realizacji planu ochrony rezerwatu, według oszacowania w roku 2016, obejmujące wyłącznie koszty monitoringu stanu ochrony, oceniono na około 3 tys. zł.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki, planów zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.